פריש און ערפרישענד "SALADA"

איז צוזאמענגעשטעלט פון ריינע, גאנצע יונגע בלעטער, געקליבען ריכטיג אין געפאקט ריכטיג. עס ברייגקט דעם געריך פון אן אריענטאלישן גארטען צו אייער טיש.

שווארץ, געמישט אדער גרין.

(פארזעצונג פון פיידזש 4)

איהם זייער לעבען, מקדיש זיין, און זאָלען איהם רוענען מיט זייער גאנץ לייב און זעעלע, זיי זאָלען אימער שטעהן אויף דער וואך און איהם היטען פון יעדען שלעכטען אנפאל, און ביי יעדען געפאהר זאָלען זיי זיין די ערשטע זיך פאר איהם מסר נפש צו זיין.

* * *

גרויס איז די קראפט פון בטחון, ווען זי פליסט פון אן אינערליכער קוועלע. דיא קוועלע פון א הערצליכען בענעהר צו ערייכען דעם ציעל; ווען דער בעל בטחון ווייס די שווערינקייט פון דעם וועג, אויף וועלכען ער וויל געהן, און אלע זיינע מכשולים נור זיין ווילען שטארקט איהם צו געבען אין זיך און בעטראכטען זיין נצחון פאר אן אונפערמיידליכען.

* * *

חכמה איז שעהנקייט און פראכט, און בטחון איז גבורה און גרויסמוטיגקייט.

* * *

דאס זייכען צוויי פערשיעדענארטיגע בענדיגען, ליעבע צום פאָלק ישראל און ליעבע צו די קינדער ישראל; כלל בעדערפנישען וואס זיינען באמת די אלגע מיינע בעדערפנישען פון דעם גאנצען פאָלק, און כלל בעדערפנישען וועלכע וועדען אזוי גערופען נור דערפאר וואס זיי זיינען די בעדערפנישען פון פיעלע אייגצעלנע מענשען, יעדערער פאר זיך: צוויי שען די צוויי בענדיגען דארף שטענדיג ווערען אונטערשיידען און זיי ניט צוזאמענמישען.

* * *

דארט וואו די אבזונדערונג און שפאלטונג זיינען אינערליכע און איינגנארטיגע וואס מעהר מיר וועלען קלאהר מאכען זייער כאראקטער און וואס מעהר מיר וועלען פערזוכען אריינצוברענגען פארזיכטיגקייט מעהר אפען וועלען אלץ ווערען די אויגען פון די "צדדים" צו זעהען דעם טיעפען תהום וואס איז פאראן צווישען זייערע מיי נונגען. דער שלום צווישען די ארטיגע "כתות" קען אלזו ניט פעסט שטעהן אויף'ן יסוד פון מיינונגס איינגקייט — א ציעל וואס קען קיינמאהל ניט עררייכט ווערען — סיידען נור אויף דעם יסוד פון דער הייליגער מדה: טאָלעראנץ אין גלויבען און מיינונגס אנגעלעגענהייטען. דיא מדה פערא איינינט דיא הערצער פון דיא בעסטע פון יעדען פאָלק אין זייער אלגעמיינע פאָלקס ארבייט, טראץ זייער פונאנדערגעהען זיך אין זייערע פערזעזוכליכע מיי נונגען, אזוי לאנג ווי זיי פערלאנגען נור ניט איינע פון די צווייטע אלס א פאזיטיוון פערא איינינונגס תנאי. קיינע מאָראל אדער לאגיק קרבות אין אנגעלעגענהייטען וועלכע געהערען צום מענשנס הארץ, און צו זיין חשבון מיט זיין איינגער נשמה.

"זיי א מענש אין דיין געצעלט" — דאס איז די גרויסע לעהרע וואס פעהלט אונז נאָך ביז יעצט, און דאס דארף יעצט אויך זיין די אויפגאבע פון דער ליטעראטור. זי דארף אמוינינגסטען יעצט געהענקען... אז "דער מענש אין געצעלט" איז דער גרויסער מכריע, אז זיין כאראקטער און גרויסמוטהיגקייט זאָלען זיין מערקבאר אין אלע אויסערליכע טהאטען. און כל זמן דיעזער מענש וועט ניט ארונטערנעמען זיין לאסט פון זיך און ניט זיין פעהיג צו ווערען דער שטארקער יסוד צום נייען בנין — אומזיסט איז די מיהע פון די פלקס ארבייטער, און אומזיסט איז אונזער מאטערניש צו געבען א נייער רעפארמירטער פארם צו אונזער נאציאנאלען לעבען. אינווענינג לאקערט נאָך אין אונז דער פערדאָרבענער, און איבעראל וואו מיר וועלען זיך ווענדען וועט ער זיין דער שטן אויף אונזער וועג.

* * *

דער גייסט פון אונזערע אבות האט זיך גאָר בעזונדער ערהויבען אין אן עת צרה זייער מאָראלישע קראפט האט זיך דאן איבערגאטיליך פערשטארקט און זיי געמאכט פאר אמת'ע גייסטיגע העלדען. דיעזע איינענטהימליכקייט איז פון פילע פון אונזער פאָלק יעצט פערלאָרען גענאנגען און די אויסערליכע צרה פערגרעסערט נאָך זייער אינערליכע שפלות. דאס זיינען די הערא בהעגענדע גליעדער פון דעם פאָלק, וועלכע וועלען דעם קאמף פאר עקזיסטענץ ניט קענען ביישטעהן, ווייל זיי בעזיצען ניט די ריכטיגע כלי זיין, זיי האבען קיין תקנה ניט, סיידען אונטערגאנג. אבער דער כל פערליערט דורך דעם לגמרי גאָר ניט. אדרבה דאס אונטערגעהן פון די פערדאָרבענע טהיילען האט אימער געגעבען אונזער פאָלק מעהר שטאנדהאפטיגקייט, און פערשטארקט אויף א קלאָהרען און נאטירליכען אופן. איין אלגעמיינעס פארם — אין דאס וועט אונזער פאָלק אויף פערשטארקערען און זיכערער מאכען אין דעם יעצטיגען קריזיס.

* * *

א נאציאנאלע שפראך מיינט לגמרי ניט די שפראך וועלכע די פאָלקס מאסע רעדט. די דייטשען, די פארנצויזען, דיא ענגלישע די איטאליענער — יערע איינע פון דיעזע נאציאנען וועלכע טראגען דעם נאָמען פון דער מענשליכער קולטור פון אונז. דער צייט איז אבגעטהיילט אין ריידען אין כמה וכמה שפראכען וועלכע זיינען אזוי ווייט פון דער נאציאנאלער שפראך, אז דער המון וואס האט די נאציאנאלע שפראך ניט געלעהרענט פון לעהרער און ביכער וועט זי גלגרי ניט פערשטעהן. וואס רום אים א שפראך זאָל זיך דערהויבען צו דער מדריגה פון א נאציאנאלער שפראך איז ניט גענוג וואס זי איז דאס "מאמע לשון" נור זי מוז אויף מיט דעם ענטהאל טען דעם פאָלקס גייסטיגען אוצר פון דור דורות.

* * *

ווען אויף אונזער נייע ליטעראטור וואָלט זיין א נאציאנאלע ליטעראטור, וועלכער איז בעליעבט און געאכטעט ביים פאָלק, און וועלכע שפייזט דעם געדאנק אין יעדען דור לויט זיינע בעדערפנישען — דאן וואָלט אויך די שפראך פערבליי טערונג פון זיך זעלבסט געוואָרען אויף א נאטירליכען אופן. און כל זמן די ליטעראטור איז צו דעם ניט מסוגל, איז בחנם וואס מיר קלאָגען אויף דער ארימקייט פון דער שפראך און די מעכאנישע פערגרעסערונג וועלכע ווערען אין איהר געמאכט דורך ספעציעלע פראָיעקטען וועלען איהר ניט פיעל העלפען.

ניט די ארימקייט פון דער שפראך א דער פעהלער וואס נויטיגט זיך אין אויסבעסערונג, זאנדערען די ארימקייט פון קען איהר ליטעראטור.

* * *

ווילט איהר אויפלעבען די שפראך, בעמיהט זיך אויפצולעבען די ליטעראטור, בעדענט אין איהר אריין לעבעדיגע גע־דאנקען. ערהויבט דעם געדאנק און איהר וועט ערהויבען די שפראך.

די נאציאנאלע ערוואכונג פון די אידען אין רומעניען

פון ל. קיפעמאן

דאס נאציאנאלע געפיהל וואס האט ארומגעכאפט דאס גאנצע אידישע פאָלק קען ניט בעצייכענט ווערען אלס א וויעדער געבורט. דאס וואָלט געהייסען א מין תחית המתים, דאס וואָלט געהייסען אז דאס נאציאנאלע געפיהל איז ביי אידען טויט געווען און עס איז ארויס פון קבר וואו עס איז א לאנגע צייט בעגראבען גע־ווען. דאס איז אבער פאלש, ווייל דאס איז א בעשולדיגונג אדער אין בעסטען פאל א פערענטפערונג. דאס אידישע פאָלק קען ניט און דארף ניט דולדען קיין בעשולדיגונג און נאָך וועניגער א פער־ענטפערונג וואס זיינע נאציאנאלע געפיה לען אנבעטרעפט.

דאס אידישע נאציאנאלע געפיהל האט ערוואכט. דאס נאציאנאלע געפיהל האט אין אידישע הערצער שטענדיג געלעבט און איצט האט עס ערוואכט. עס האט ווי א פינק געטליהעט און איצט האט עס זיך צופלאקערט.

און דאס דאזיגע נאציאנאלע געפיהל, דיעזער נאציאנאלער שטאלץ האט אויך ביי די אידען פון רומעניען ערוואכט. זיי איז שוין ענדליך נמאס געוואָרען די שתדלנות פאָליטיק. זיי האט אנגעהויבען שלאגען צום הארצען די פאָליטיק, וואס מאנכע העלבסט געפרוביטע אידישע ערגעער וועלכע האבען מיט א געבויגענעם רנקן מיט אן אונטערטהעניג שמייכעלע אויף די ליפען און מיט שקלאפישער הכנעה ביי דעם אָדער ביי יענעם פאָליטי־שען גדול. געבעטען א גוט אָרט צו זאָגען פאר די אידען, אָדער דורך געלד און עקעל האבען חניפה אויסגעבעטלט פאר א פאאר אידען דאס רעכט צו קענען, מעהר אָדער ווענינער פריי אטהעמען די ליפט פון דעם לאנד אין וועלכען זיי זיינען גע־בוירען געוואָרען הונדערטער יאָהרען פריי־הער איידער א רומעניש פאָלק איז נאָך אפילו אניף דער וועלט געווען.

דאס פערטעל מיליאָן אידען פון רומענ־יען האט בעגליך בעשלאסען אורגנטערצו־וואָרפען פון זיך דעם צדקה מאנטעל וואס מען האט אויף זייערע פליייצעס מיט גע־וואלד ארויסגעגעבען, און אין וועלכען זיי האבען זיך געפיהלט ווי א צווענגס יאקע. די אידען פון רומעניען האבען נאָך א לאנג נעדולדעטער קנעכטשאפט בעשלאסען זיך צו בעפרייען פון זייערע רייכע אניסבעב־לער פאר גלייכבערעכטיגונג.

און אזוי ווי דורך א מין זעלבסטפער־שטענדליכער איינפערשטענדניס, אז כדי צו קענען פאָדערען ניט בעטלען גלייכע רעכטען, מוז מען דאס געטהאָן ווערען דורך א צענטראליזירונג פון אלע אידען, און די פערשפרעכער וואס זאָלען די רעכטע פער־סאנגען מוזען זיין פאָרשטעהער אויסגע־קליבען פון אלע אידען, איז בעשלאָסען געוואָרען צו האבען א קאָנגרעס.

און אזוי איז דאס געשעהען. בעת דאָ ביי אונז אין אמעריקא האט זיך אָנגעהויי־בען פערשפרייטען די קאָנגרעס אידעע, און די בעריהמטע רייסערייען צווישען פאָלק און זיינע "פיהרער" האבען זיך אָנגע־פאנגען, האבען די צוויי מאָהל הונדערט און פופציג טויזענד אידען פון רומעניען זיך צוזאמענגערעדט און אין עטליכע וואָ־בען ארום איז אין דער רומענישער הויפּ־שטאדט, בוקארעסט אָבגעהאלטען געוואָ־רען א קאָנגרעס, אין וועלכען עס האבען זיך בעטהייליגט 135 דעלעגאטען, אויסער וועהלטע פאָרשטעהער פון אלע אידען אין רומעניען.

מוטהיג און אונערשראָקען ניט הינ־טער פערשלאָסענע טהירען, ניט מיט פער שטיקטע סודות נאָר פריי און אָפען אזוי אז די גאנצע וועלט זאָל הערען האבען די אויסערוועהלטע פאָרשטעהער פון די גע דרוקטע און געפאלגטע אידען און רנמעג־יען פערלאנגט פאָלשטענדיגע גלייכבע־רעכטיגונג.

די לאגע פון די אידען אין רומעניען איז איהר גאנצער שרעקליכער בולט'קייט איז פרי, אונערשראָקען בעשפראָכען געוואָרען דער קי נגרעס האט מיט אונבעשטרייט־בארע פאקטען בעוויזען, אז זייט דער קריעג האט זיך אָנגעפאנגען האט זיך דיא לאגע פודיי אידען אין רומעניען פיעל פער די דרפער אין קליינע שטעדטלאך מיט דער ערגערט, אז אידען ווערען געטריבען פון דערסטער אכזריות'דיגקייט אָהן א שום וואָרנונג אָן אָהן שנם אורזאך.

די בעשולדיגונג פון די אנטיסעמי־טען אז די אידען זיינען ניט געטרייו פאָטערלאנד איז דעם קאָנגרעס שטאָלץ צוריקגעשליידערט געוואָרען. דער קאָנגרעס האט אָנגעוויזען אויף די טויי־זענדער אידישע יונגע לייט וואס געפינען זיך אין דער רומענישער ארמיי אין רומע־נע קענען יעדע מינוט גערופען ווערען צו פרעזאָרגען מיט זייער בלוט דאס לאנד וואס בעטראכט זיי אלס פרעמדע און בע האנדעלט זיי ווי פאריאס. עס איז אויך ארויסגעבראכט געוואָרען דער פאקט אז בעת די אידען וואס קומען נאָך אלע פליכ טען פון אינערגעבענע ביהנער ווערען בע־טראכט און בעהאנדעלט אלס פרעמדע, גע־פינען זיך אין רומעניען 270 טויזענד כילגארען, וועלכע זיינען דאָך אין דער ווירקליכקייט שונאים פון רומעניען און זיי טשעפעס מען גאָר ניט.

עס איז אויך אינטערעסאנט צו בעמער קען אז נאָך א בענגייער אונטערזוכונג פון די דעלעגאטען איז פעסטגעשטעלט געווא־רען אז אין רומעניען געפינען זיך איצט 239,967 אידען פון וועלכע 115308 זיי־נען מענער און 124649 זיינען פרויען.

אין רומעניען האבען זיך געפונען קאָרגע 300 טויזענד אידען אָבער ווען די אימיג ראציע האט זיך מיט אונגעפעהר 15 יאָהר צוריק אָנגעפאנגען איז די צאָהל פיעל פער קלענערט געוואָרען.

צום שלום האט דער קאָנגרעס איינשטי־מיג אָנגענומען א רעזאָלוציע לויט וועלכער די רעגיערונג ווערט אויפגעפאָדערט צו געבען די אידען פאָלשטענדיג גלייכע בע רעכטיגונג מיט אלע איבעריע בירגער פון לאנד.

ווער עס איז בעקאנט מיט דער לא־גע פון די אידען אין רומעניען און אין וואָס פאר א גייסטיג געדריקטען צושטאנד זיי זיינען אלע מאָל געווען, דער דארף זיך ווירקליך פרעהען מיט דער וואונדערליכער ערוואכונגס צייט וואס דאס אידישע פאָלק לעבט איצט דורך.

ווער וואָלט זיך מיט עטליכע יאָהר צוריק געקענט פאָרשטעלען אָדער זיך אבילו ערלויבען צו הלום'ען אז די גערדיק טע אנן שיער צום טויט דערשטיקטע אר־דען פון רומעניען וועלען אלע ווי איין מאן ארויסטרעטען און מיט א שטאלצען נאצ יאנאלען געפיהל פאָדערען זייערע בערעכ טערעכטע ?

און דאָך איז דאס געשעהען.

די ליבעראלע פרעסע האט דעם קאָנג רעס ברידערליך בעגריסט און פערשפּרא־כען צו העלפען אין דעם גערעכטען קאמף. די אנטיסעמיטישע צייטונגען האבען זיך, עס איז געווען צו ערוואַרטען, אויסגע־לאכט פון דער גאנצער עגשיכטע. אבער זיי האבען מיט צייהן קריצעניש געמוזט פערשוויגען די בעשולדיגונגען, וואס דער אידישער קאָנגרעס האט געגען זיי גע־מאכט און געמוזט ארונטערשליינען די גערעכטע טענות און פאָדערונגען פון די רומעניש געבירטיגע אידען, און דאס וואס זיי האבען יא געבולען האט געקלונגען ווי א שוואכער עכאָ פון דעם וויינענדיגען האווקען פון אן אלטען הונד, וואס בילט אויף דער לבנה.

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות

פאר וואס איז פסח אנדערש פון א גאנץ יאָהר

שבכל הלילות

אלע מאָהל פון א גאנץ יאָהר, ווילען מיר האבען אלטע פירנטשור, אבער די נאכט פון פסח מוזען מיר האבען

נייע פארנוטשור

ווייל נייע פירנטשור איז א ציירונג, אין הויז

לכבוד פסח

איילט זיך צו אין קומט בעזוכען אייער אלט־בעקאנטען פירנטשור דילען

ס. לעווינטער

413 קווין סט. וועסט

טעלעפאָן אדעלייד 1306.

דער נאָמען איז א גוטע גאראנטיע פאר ראיעלע בעהאנדלונג, און צופרי־עדענהייט.

קומט קויפען די גרעסטע באַרגיינס

וואס איהר האט נאָך הערן עס איז גע־קויפט, וועלכע מיר אָפפערען פאר דעם ווערטהען פובליקום לכבוד פסח, איהר וועט די באַרגיינס האבען צו גע־דענקען. מיר זענען אומשטאנד צו פערקויפען זעהר בילוג, ווייל מיר האבען אָנגעקויפט זעהר א גרויסען סטאק פון פערשיעדענע פוירנטשור פאר קעש. און מיר האבען געקראגען איין גרויסען דיסקאנט.

מיר פערקויפען פיר קעש אדער לייכטע אבצאהלונגען

מיר האבען יעצט איין גרויסען אויס־וואהל פון דיינינג רום סעטס, בעדרום סעטס, א. ז. וו.

Levinters
COMPLETE HOUSE FURNISHERS

אפען יעדען אָוועגד.

מיללינערי

פיינע, שעהנע סטיילישע און צו מעסיגע פרייזען

די צייט צו פסח איז קורץ—היילט זיך צו און קומט צו די

ניו-יאָרק מיללינערי אז קאָרסעט קא.

316 קווין סטריט וועסט

798 קווין סטריט איסט — 1774 דאנדעס סטריט

און וועהלט זיך אויס א העט פיר פסח פון אונזער גרויסען סטאק ספעציעלען אימפארטירטען און אייגענע געמאכטע

סטיילישע גארסעטס פון $1.00 ביז $5.00

להרים מכשול

אן אפענער ברעיף פון די היגע רבנים צום אידישען פובליקום

זאָגאר דער אמעריקאנער נעדאנק ניט צו מיישען זיך אין דעם צווייטענס פיהרונ־גען. זאָגענדיג צו יעדערען וואס וויל דיקטירען דעם אנדערען, דעם בע־וואוסטען קיגען מאמר: "בעקיכער זיך ענעגן דיינע איינענע געשעפטען!!" האט ער ניט קיין פאַאר אויסגעשפּראָכען צו ווערען ווען עס האנדעלט זיך וועגען אונאָ, און אלע סאָרטען פאלשע רעפּרעזענטירונ־גען דורך וועלכע מענשען ווערען אָבגע־נארט. קרינגענדיג מאנכע מאָל אזוינע אר־שיקלען וועלכע זיי וואָלטען פאר קיין פריי דאס אריינגענומען צו זיך אין הויז ען זיי וואָלטען וויסען ד' ניט ריכטיג־קייט פון זיי.

ליידער ווערען דאָ אין שטאָדט אלע אידען פאלש רעפּרעזענטירט פון א גרויס־טען טהייל לייטע וואס האנדלען מיט אב־ענארטע כשר'ע און פסחדיגע פּראָדוק־טען. דאָ ווערט פערקויפט ריכטיגע טרפה וואורשטען געלייבעלט מיט א רויי־ען שרוים כשר. ניט קיין כשר'ע פליי־שען, וואס מען רעדט אז זיי ווערען אריין געבראכט פון דערפער ארום שטאדט. עס ווערען פערקויפט געשיכטע עופות ביי ניט קיין שוחטים און בעזונדער ווערט די גנאה מהעטיגקייט קענטיג אין דער אידי־שער נאס פסח צייט.

עס ווערען פערקויפט פסח'דיגע משקאות, וויינען עסיגען, שנאפסען מיט כשרים וועלכע די מאָנטרעאלער פיי־פערס שרייבען טאג טעגליך וועגען איבער איינגונגען אז עס זיינען נאָך געמאכט גע־וואָרען הכשרים. געוועהנליך דאָרטען האָ־בען זיי זיך געגומען די בעמיהונג צו זו־בען. מיר דאָ אין טאראנטא האבען אפילו ריעזע געלעגענהייט אויף ניט. און דער נישר לפסח שיינט פון פיעלע פענסטער ביי אידען אהן נאכמות וואס שרעלען זיך ניט אב צו טרינקען א גלאָז ביער אום פסח, און ביי ריכטיגע גוים.

די שלחן ערוך'דיגע דינים פון הלכות פסח זיינען איבעריגע פאר די בעקער וואָס באקען פאר טאראנטער אידען מאקאראָ־נען, קייקס און דאס גלייכען, און די וואָס ריצען עקסטראקטען אין זייערע נאסע יום טוב'דיגע סחורה קומען ניט פרעגען אויב אלע סארטען עקסטראקטען זיינען כשר צו מאכען מיט זיי סאָדא וואסער פיר פסח.

ברויט בעקער ערלויבען זיך צו פערקנע מען טויג אום פסח און איינינע שטערען זיך ניט צו באקען שבת. געוועהנליך גע־פינען זיך געגנג אידען וואָס זיי פערדריסט אזוינע סארטען הפקר'דיגע אונאה, וועלכע איז פון גרעסטען מין שערליכקייט פאר'ן אידענטהום און זיי קומען מיט טענות צו די רבנים: וואורום שוויינג איהר? פאַרוואָס זעהט איהר ניט אז דער עולם וואָל וויסען וואָס דאָ קומט פאָר? דער־צעהלט דעם עולם אז דאָ האָט א בעקער געבאקען קיוקלאך מיט איינפאכע המיץ־דיגע מעהל, זייט ניט מפסיק מיט אייער ארויסטרעטען אנטקעגן די אמת'ע נבלה־וואורשט. פיהרט איין השגחה אין בוט־שער שעפער, לאָזט ניט שעכטען קיין בהמית אדער קעלבער פאר טאג אין שלאכט הויז. זאָלען די גוים פון די גרויסע פּעקינג הייזער ניט זיין די משגיחים פון כשרות און קבלה געבער פון שוחטים. יע־דער שלאכט הויז מוז זיין פערבונדען מיט די שטארט און מיט רבנים אזוי ווי איבע־ראל. — אזוינע געשריינען הערט מען זעהר אפט בעשולדיגענדיג די רבנים.

באמת אין די שולד ניט פון די רבנים נאָר פון די אידישע איינוואָהנער אליין, וועלכע ווילען ניט רעכענען זיך מיט אלע געוועצליכע פליכטען, ווייל ווען עס איז אזוי פיעל איבערגעגעבען געוואָרען צום עולם וועגען די וואורשטען, דאָך געפי־לען זיך קצבים וואָס ווילען אבברעגען דיא רבנות'ע ווירקונג און זיי קויפען דוקא די גבלה וואורשט איינרעדענדיג די ווייבער אז דער רבנות'ער איסור איז נור צוליעב דעם ווייל זיי ווילען געלד.

מיר זיינען מודיע אָפען אלע אידען אז יעדער איינער וואָס וועט נאָך קומען דיא אלע השגחה פּאָדערונגען אהן אן אונטער־שיעד ווער ער איז א בוטשער, א וואורטש מאנופעקטשורער, אדער אימפּאָרטער פון אויל, און אנדערע כשר'ע פּראָדוקטען, וועט קריגען א הכשר אומזיסט, זאָל דער עולם תירוץ ניט דיענען פאר אן אויסרייד.

נאָר איהר אידען און אידענעס זעהט נאָך וואָס איהר בדענגט אריין צום פסח־דיגען טיש. ניט ניט קיין נאכמות צו דיא וואָס זיינען ניט בערעכטיגט צו דעם.

בעקערס, גראָסערס און אלע וואָס טהיען ביזנעס מיט אידען מוזען ריכטיג פערקויפען זייער חמץ, אום ניט צו הערע־רעזענטירען פאלש אידען מיט "חמץ שעבר עליו הפסח". איהר זעלבסט מענט אין גאנצען שפאטען פון "מכירת חמץ", אבער צו דער זעלבער צייט הארפט איהר וויסען אז דער עולם וואָל וויסען וואָס דאָ קומט פאָר? דער־צעהלט דעם עולם אז דאָ האָט א בעקער געבאקען קיוקלאך מיט איינפאכע המיץ־דיגע מעהל, זייט ניט מפסיק מיט אייער ארויסטרעטען אנטקעגן די אמת'ע נבלה־וואורשט. פיהרט איין השגחה אין בוט־שער שעפער, לאָזט ניט שעכטען קיין בהמית אדער קעלבער פאר טאג אין שלאכט הויז. זאָלען די גוים פון די גרויסע פּעקינג הייזער ניט זיין די משגיחים פון כשרות און קבלה געבער פון שוחטים. יע־דער שלאכט הויז מוז זיין פערבונדען מיט די שטארט און מיט רבנים אזוי ווי איבע־ראל. — אזוינע געשריינען הערט מען זעהר אפט בעשולדיגענדיג די רבנים.

באמת אין די שולד ניט פון די רבנים נאָר פון די אידישע איינוואָהנער אליין, וועלכע ווילען ניט רעכענען זיך מיט אלע געוועצליכע פליכטען, ווייל ווען עס איז אזוי פיעל איבערגעגעבען געוואָרען צום עולם וועגען די וואורשטען, דאָך געפי־לען זיך קצבים וואָס ווילען אבברעגען דיא רבנות'ע ווירקונג און זיי קויפען דוקא די גבלה וואורשט איינרעדענדיג די ווייבער אז דער רבנות'ער איסור איז נור צוליעב דעם ווייל זיי ווילען געלד.

אויף פסח און אויף נאך פסח

דארפט איהר קיין בעסערען פערגטיגען ווי א

קאלומביא גראפאנאלא

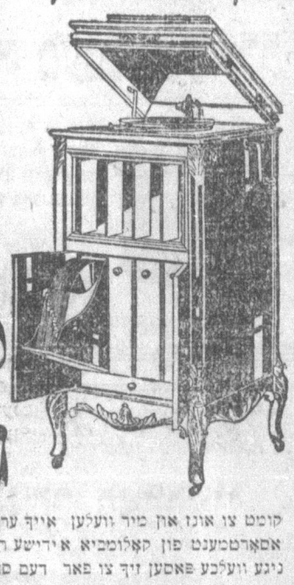

קומט צו אונז און מיר וועלען אייך ערקלעהרען. איך האב דעם פולסטען אסאָרטמענט פון קאָלומביא אידישע רעקאָרדס, צווישען זיי אויך די יע־ניגע וועלכע פאסען זיך צו פאר דעם סדר נאכט.

די טאראנטא גראפאנאלע קא.

61 קווין סטריט וועסט

טעלעפאָן עדלייד 3579

דער איינציגער סטאָר אין טאראנטא מיט קאָלומביא גראפאנאלאס און אידישע רעקאָרדס.

Toronto Grafonola Co.

61 Queen St. W.

מענער שניידער, ליידיס שניידער, סקאוטס אפרייטארס פון טאראנטא

נוצט אויס די געלעגענהייט יעצט.

בלויז ביז פסח אָפּפערען מיר צו לעהר־נען דעזיינינג פאר א ספעציעלער קליינער פרייז. נאָך אזא גוטע געלעג־גענהייט וועט איהר ניט האבען נאָך אמאָהל.

פראפיטירט הערבער פון דיעזע מאָהל, קומט גלייך און פאנגט זיך אָן צו לערנען דעם גוט בעצאָהלטען טרייד, דעזיינינג, שניידען, גריידען און סקעט־שען אין מענער, ליידיס און קינדער קליי־דער.

פאלשטענדיגע צופריעדענהייט גא־ראנטירט, אדער דאס געלד צוריקגע־פעהרט. אויך העלפען מיר צו בעקומען פלעצער אלס דעזיינערס פיר קומענדען סיזאָן.

א ספעשעל אָבטהיילונג פיר פאור קאטערס און אפרייטארס.

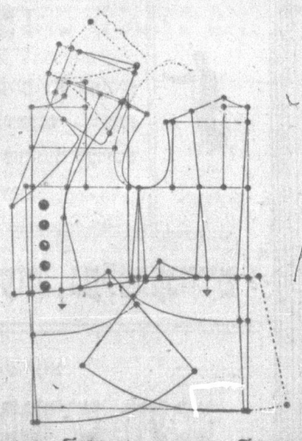

אמעריקאָ דעזיינינג סקוהל, 247 מיקאל סט.

אלטע קליידער נימאכט ניי ביי די עפישענט קליינינג און פרעסינג קא. 205 ספעדיינא טעל. עדלייד 2897 ס. זייד פראפעדייטאר